15

DE

VIRIBVS NATVRAE MEDICATRICIBVS IN REPARANDIS ET COADVNANDIS PARTIBVS CORPORIS HVMANI ABSCISSIS.

CONSENSV ILLVSTRIS MEDICORVM ORDINIS

PRO

GRADV DOCTORIS

MEDICINAE ET CHIRVRGIAE

PVBLICE DISSERET

AVCTOR

WILHELMVS FRIDERICVS DOMEIER.

MORINGA-HANNOVERANVS.

DIE VIII. NOVEMBRIS MDCCLXXXIV.

GOETTINGAE,

TYPIS HENN. MART. GRAPE, ACAD. TYPOGR.

VIRO SVMME VENERANDO

IOANNI GABRIELI DOMEIER

PATRI SVO OPTIMO

CONSVLI SECRETARIOQVE MORINGENSI ET DEPVTATO
AD COMITIA CALENBERGENSIA

PRO

INNVMERIS BENEFICIIS

IN

DOCVMENTVM PIETATIS

STVDIORVM ACADEMICORVM PRIMITIAS

OFFERT

FILIVS OBEDIENTISSIMVS
WILH. FRIDER. DOMEIER.

PRAEFATIO.

Ad ſummos in arte medica honores capeſſendos unicuique eſt ſpecimen eruditionis conſcribendum. Cum & ego de exhibendo ejusmodi ſpecimine ſollicitus eſſem, arriſit prae aliis, examini ſeveriori ſubiicere quaeſtionem illam, an partes penitus ſeparatae a trunco iterum adglutinari poſſint: eamque decrevi rationibus, & experientiis, quae hinc & illinc in ſcriptis autorum, tam vetuſtioris, quam recentioris aevi, diſperſae ſunt, illuſtrare. Etſi vero materiam, quam pertractare conabor, non omni chirurgicae artis perito primo intuitu placituram eſſe praevideam, in eo tamen omnes conſentire credo, quod ſtatuant tandem, cultri uſum ſaepe damna inferre, ubi aliquis ſaltim laeſae partis cum reliquo corpore nexus adhuc ſupereſt. Quod pro viribus percenſere aggredior, argumentum non adeo quidem in univerſum valet, ut limites certos non reſpiciat. At chirurgi bene ſibi conſcii officium poſcit, omnino, ut mitior methodus ſeveriori praeferatur. Verum enim vero cum res, de qua

hic agitur, nec nova ſit, neque ulli nova eſſe videri poſſit, miror nullum auctorum praeceſſiſſe, qui in materiam tantae utilitatis accuratius inquiſiviſſet. Primus qui eam ſub incudem vocavit, Cl. WIEDENFELD *eſt. Sed is quoque lambendo pertranſiit ſolum illam, neque vero exhauſit. Data jam mihi occaſione, haſce primitias in lucem publicam mittendi, memoratu digniora aſſequi adlaborabo, quae ad propoſitum argumentum magis dilucidandum pertineant. Fruſtra vero agerem, ſi in coetum illuſtrium ſcriptorum, gloriolae cupidus, prodire vellem!*

Specioſus enim ingenii partus a tyrone, qui vix, ac ne vix quidem artis Hippocraticae elementa hauſiſſe putandus eſt, nec expectari poteſt, nec deſiderari. Inde benevolum lectorem *rogo atque obſecro, has pagellas veluti compendium doctrinae de partium a corpore ſeparatarum reunione ſibi commendatas habeat, & ſi quid in hac materia omiſſum eſt, aut rectius dici potuiſſet, veniam concedat.*

§. I.

§. I.

Quae ex praecipuis obſervatis, & probatis hodierna aetate in lucem prodiit doctrina, artem medicam, ejusque inprimis ſororem novis locupletans incrementis, illa de *Reproductione* eſt. Hanc Ill. Blumenbachii indefeſſo ingenii labori, ac inſtitutis experimentis merito attribuimus. Mira prorſus eſt naturae in *Regenerationem* propenſio, qua diſcrimen inter compagem animalis viventis, & quamcunque machinam artificialem patet maximum. Si de baſi quaeris, in qua late patens chirurgiae campus excurrit, ipſa eſt *regeneratio*. Sed et ſuper eadem baſi fundamentum ſpeciminis mei inauguralis exſtructum eſt. Neque chirurgum tyronem decet doctrinam adeo gravem neſcire, eum vero, qui felix hoc inventum altius animo infigere cupit, ad inſigne ſcriptum *laudati optimi Praeceptoris* tanquam ad fontem remitto a). Ex fonte illo quaedam mihi hauſta hoc loco referenda ſunt: inprimis nomine *Reproductionis*, quae Wolfio vis eſſentialis, aliis, qui ſpiritualitatem ſuſtinent, anima informans eſt, intelligendus niſus ille ſingularis connatus, omnes reliquas humani corporis vires ſuperans, immo ab iis diverſus, rapido connatu formam determinatam ſimulac exſtiterit, aſſumens; quam per vitae tempus conſervat & deſtructam, modo poſſibile ſit, denuo reparat. Hic eſt ſane niſus omnem captum noſtrum ſuperans, qui auram vitalem, &

 inde

a) Vom Zeugungsgeſchäfte, und Bildungs Triebe. Goett.

inde ortas functiones per omnia corporis membra diſpenſat, alit, naturamque animatam implet, ac conſtituit. Parum autem intereſt, ſive niſum hunc *reproductionem* appelles, ſive nomen ei *generationis*, aut conſervationis imponas, iſta enim nomina, cum eandem operationem deſignent, nobis Synonima ſunt, Porro ſpecies quascunque *Reproductionis*, placuit *Auctori citati* operis in duas claſſes praecipuas dividere: alia quippe eſt *a) Reproductio ſecundum naturam;* quam adeo prodit veterum integumentorum cum novis commutatio in lacertis, erucis, araneis, aphidibus, aliisque ejus generis animalibus; vernatio aeque in mammalibus, quae, exciſis antiquis, novos ac recentes pilos acquirunt, toties obſervata. Iſta vero ſpecies non adeo ad rem noſtram facere videtur, quam altera *b) Reproductio praeter naturam.* Haec denuo dividitur

I. *in reproductionem formae:* qua natura deſtructam formam redintegrat absque laeſione, aut imminutione ipſius ſubſtantiae &

II. *in reproductionem materiei:* qua perdita ſubſtantia ſimul augetur, & reſarcitur. Prior inprimis argumento meo inſervit. Conſtat autem, naturam ſuis viribus reproducere poſſe materiem, cum manifeſte perditas corporis partes reſarciat. Sic reproduxiſſe obſervat Ill. Haller b) novum unguem in ſecunda digiti phalange amiſſa prima; reſtituiſſe integra oſſa, epidermidem, crines, dentes &c. Si vero ipſa tantum valet ſuis viribus, quanto magis reunio partium ſeparatarum, ideoque *Reproductio* formae ſecundum parſimoniae leges ex ea expectari poterit? Sed non homo, aut animalia, quae compacta corporis fabrica praedita ſunt, tot commoda ex eadem reproductionis vi ſperent; ad alia potius, quae fibrae laxioris ſunt inprimis vermes ejusmodi commoda pertinent. Aliquid tamen auxilii & prioribus inde eſſe, quotidie intelligere eſt ex variorum regeneratione oſſium.

§. II.

b) Elem. Phyſiol. Tom. VIII.

§. II.

Praemiſſis iis, quae de *reproductionis viribus* monenda erant ad rationes & exempla progredior: inprimis mutilatorum, quibus amiſſas partes natura reddat, tam frequentia occurrunt exempla, ut ne veſtigium quidem factae jacturae relinquatur. Res e. g. patet in Polypo c): facta in ejus corpore longitudinalis inciſio planam ſuperficiem relinquit, inſtar ſtriae; & mox polypus aut ſuam primitivam formam recipit; aut intumeſcit, aliud ſenſim abdominis cavum obtinet, verbo: poſt moras renaſcitur. De arboreſcente planta quoque conſtat, ſi inuerſo modo terrae inſeritur, radices converti in ramos, ramosque in radices. Cl. Trembly d) Polypos varii coloris multa cum facilitate reunivit.

§. III.

Regnum imo vegetabile obſervationes inquirenti offert innumeras. Quid enim aliud inſitio, aut inoculatio, ad nauſeam usque in arboribus tentata, niſi partium ſeparatarum coalitio eſt? e) Et ſi porro animadvertas ſurculos diuerſarum arborum diverſae ſpeciei arbori inſertos cum ea creſcere, admirationem hoc omnino augebit. Neque fere arctum hoc commercium ſolis arboribus proprium eſt; quod paulo inferius exponam. Videamus prius, quantum natura poſſit, & quantum impendat ad illatum ſibi damnum reparandum, ad noxia a corpore removenda.

§. IV.

Reparatrix quippe natura omni tempore ſuam vim medicatricem ita exercet, ut nemo, niſi in arte plane hoſpes, promptum præſens ejus auxilium negare poſſit.

 Haeſit

c) Blumenbach über den Bild. Trieb.

d) Sur les Polypes.

e) Duhamel Phyſique des arbres.

Haeſit cuidam cuſpis ſagittae per annos novem in cerebro, quem, ut educeret, natura vulnus per annos duos apertum tenuit; quum vero aeger, quotidianis libere indulgens occupationibus, artis ſalutaris auxilia negligeret, natura ſibi ſola inſufficiente, vulnus ſponte clauditur. Poſt annos novem, nec prius, acceſſerunt varia ſymptomata, & aeger vita exceſſit. Inſpecto cadavere inventa eſt dimidia cerebri pars ſuppurata. f)

Infans quinque annorum tuſſi convulſiva correptus, ſenſit dolores in collo acutiſſimos. Nocte ingruente ſequutus eſt vomitus, abdomen praeter ſolitum expanſum induruit; capitis dolor, vigiliae, linguae impuritas, ingratus ſapor, ipſa denique febris superveniens cum tuſſi ſicca aliisque forſan ſymptomatibus jubebant medicum de vermibus cogitare. Adhibitis vero citra levamen anthelminticis tuſſis exitioſus per duas hebdomades duravit.

Poſtea dolor ingens dextrum thoracis latus ſimul & ventriculum affecit; apparuerunt ſigna ruptae vomicae; anhelitus foetidus; purulenta, flavique coloris excretio. Senſus denique doloris aſcendit usque ad ſcapulam, ſub qua retrorſum dilatatus tumor, creſcit ad maturitatem perfectam, & ruptus ſaniem emittit, adeo copioſam, ut inde totus lectus madefieret. Tandem in margine aperti tumoris ſpica detecta fuit, quam puer faucibus quondam adhaerentem non deglutivit. Aeger extracta ſpica convaluit. g) Simile quoddam viro obvenit, qui Tabacum fumigando obdormiverat; & ruptae fiſtulae fictilis orificium dormiens ingeſſit, & ex hoc ſuffocationis periculum, convulſiones, febris demum lenta. Poſt longum tempus, orto in dorſo tumore, dictum orificium cum copia puris evomuit, & ad ſalutem rediit. h) Perſona item ſexus ſequioris, quum annum aetatis

f) Journal de medic. Tom. XXI.

g) Schwediſche Abhandl. B. 34. v. Bierchen.

h) Acrels Vorfaelle.

aetatis vigeſimum compleviſſet, obſervabat tumorem attolli in ſiniſtro abdominis latere; quoties enim femur expandebat, dolorem ſenſit lancinantem. Inde aegra incipit contabeſcere; nunc diarrhoea cum alvi obſtructione alternat, modo ſitim perfert inextinguibilem, modo quaeritur de appetito proſtrato, jam febri lenta conſumitur, jam ſudore colliquativo diffluit. Tumore demum inciſo, quum magna quantitas puris per dies aliquot efflueret, ſubſtantiam duram latitare obſervatum eſt, qua inteſtino coeco extracta, viſa ſunt excrementa limatura martis ſaturata eſſe: hac enim limatura copioſe uſa eſt aegra per aliquot annos propter vitioſitatem fluxus menſtrui. His porro ſordibus excrementorum ineſſe inſtrumentum bombicino operi deſtinatum, quo aegra olim ſaepe occupabatur, deprehenſum eſt. Putant illud in memorato inteſtino deliteſcere potuiſſe per annos XVI: tam diu nempe corpora aliena latitare in nobis poſſunt & mira ſymptomata ſaepe producere ſolent. Remota vero morbi cauſa celerrime aegra vires reſumſit & convaluit. i) In alia puella tres acus devoratas per ſiniſtram ſcapulam eductas fuiſſe monet Gesnerus. k)

Vti vero naturae vires inſunt, quibus corpora peregrina ejiciat, ita viribus quoque praedita eſt, *quibus vulnera periculoſa ſanat*. Sanatur nobile pulmonum viſcus, obtento vulnere ſclopetario. Ingreſſus globi fuit inter quartam & quintam coſtam veram, duorum digitorum ſpatio a ſterno; egreſſus inter quintam & ſextam coſtam veram, trium digitorum intervallo a vertebris dorſalibus. Adeo autem corporis œconomia turbata eſt, ut omnis ſymptomatum ſeries metuenda eſſe videretur. Febris porro vehemens, ſcreatus cruentus, qui decimo tandem die in purulentum immutabatur, indicio erat, aegrum maxima inter vitae diſcrimina verſari. At prodigioſa natura, artis admi-

i) Philoſoph. Tranſact. Vol. 67. P. II. Fielding.

k) Neueſte Entdek. in der Chirurg.

adminiculo accedente, morbum vicit, vulneratum, quatuor menſium ſpatio ex orci faucibus eripuit l).

Alio cuidam jactus aliquis armentarius globum inter quintam & ſextam coſtam injecit, qui inter easdem coſtas ſub ſcapulam emiſſus eſt. Pulmoni iterum vulnus non modo inflictum eſt, ſed pars veſtimenti cum globo ingreſſa, periculum auxit. His non obſtantibus, cum per duodecim hebdomades lectulo eſſet affixus, aeger incolumis tandem evaſit. m)

Transfixum legi alium gladio, qui intraverit prope vertebram lumbarem transverſim per abdomen, & in ſiniſtro umbelici latere iterum exiverit. Excrementa ex ambobus vulneribus adeo copioſe effluebant, ut excretio conſueta per inteſtinum rectum prorſus interciperetur. Vulnera vero cum aperta ſervarentur, repetitis clysmatibus, exhibitis liquidis nutrimentis, & quidem commoda methodo hic quoque vulneratus, nondum elapſis ſex ſeptimanis, ſalvus evaſit. n) Alius iterum ictu adeo violento ex ſclopeto petitus eſt, ut binae pulmonis alae dilacerarentur, ſcapula, cum una coſtarum diffracta. Etſi vero is die conflictum ſequente ſeſe cremato inebriaverit, tamen extractis ſolicite oſſium fragmentis, & ſaepe reiteratis venaeſectionibus adeo in integrum reſtitutus eſt, ut vigeſimum annum ab illo tempore laetus numeraret. o)

Vulnus iterum aliud, cum fractione oſſis frontis, dilaceratione durae matris, & cum laeſione ipſius cerebri, duos digitos transverſales

l) Schmukker chir. Wahrnehm.

m) Harlemmer Abhandl. von Sannie.

n) Schmukkers chir. vermiſchte Schr.

o) Ebendaſelbſt von Sponizer.

verſales profunda, intra duos menſes ſanatum eſt; amiſſa tamen portione cerebri. p)

Caſus notatu quoque dignus legitur de viro, cujus ſiniſtri oculi exteriorem angulum baculus ſclopeti intravit, eo loco quo Zygoma originem ſumit, & egreſſus eſt in poſteriori parte capitis per os bregmatis dextrum, loco unum circiter digitum transverſalem a latere ſuturae ſquammoſae diſtante; penetravit itaque usque ad medium lobum cerebri ſiniſtri; ibi haeſit adeo, ut ſine majori violentia inde erui non poſſet, & ipſe vulneratus peracto extractionis negotio in ſtuporem profundum incideret. Vulneri, cum paucas ſanguinis guttas ſtillaverit, deligatio ſicca cum linamento carpto adhibita eſt. Poſt dies aliquot extracta fuit pars oſſis e vulnere poſteriori, & aeger paulatim ad ſenſus rediit. Sed neque huic periculoſo vulneri medela deerat. q)

Narrat Cl. Ollenrot r) alam pulmonis ſiniſtram, pericardium, & ipſum cordis apicem laeſum fuiſſe; quod, dilatatione externi vulneris facta, detexit. Vulnus vero in apice cordis planum erat, & ſex linearum longitudinem aequabat; ſymptomata: ſpaſtica cordis palpitatio, anheloſa reſpiratio, pulſus parvus, durus, quarto quovis ictu intermittens, motus ſpaſtici thoracis, externorumque membrorum. Morbus omnium conſenſu exitialis, intra admodum breue tempus, nempe quinque hebdomadum ſpatio levabatur, adeo, ut nec remaneret doloroſa ſenſatio in pectore, neque tuſſis, neque aliud incommodum.

Sed aeque Völkerus s) attullit caſum; invaſiſſe globum abdomen, qui prope ſiniſtrum renem pertranſierit. Effluebat ſanies aquoſa

p) Ebendaſ.

q) Journ. de med. Tom. 48. Limbourg.

r) & s) Schmuckkers chir. Schr.

aquoſa, & foetens, laeſus dolore mordaci afficiebatur, aliaque gravia ſymptomata vim morbi acuebant. Die tandem vigeſimo quarto globus per alvum ejectus eſt. At curatio inde ſequuta ad diem trigeſimum ſextum continuabatur; quo novi inſultus aegrum divexabant, & malum deinceps ingraveſcebat, donec provida natura quasdam veſtimenti partes fruſtra per vulnus ejiceret. His vero ſtupendis naturae auxiliis non reſpondens aegrotus poſt tempus aliquot, commiſſo errore diaetae, denuo in morbum incidit, & magnum tunc vitae periculum ſubiit; quippe ſpaſticus inteſtinorum motus ſerpentum ſeſe volutantium turbam fingebat. Critica autem ſuperveniens diarrhœa, ſudorque peſſime olens tertia etiam vice aegrum a communi mortis lege exemit, qui, continuato poſtea medicaminum roborantium uſu, convaluit. Alium porro legi exploſo ſclopetario globo penetratum eſſe ſub cartilagine cricoidea ad ſiniſtram partem, illumque globum diſcerpſiſſe partem membranoſam aſperae arteriae & exiviſſe oblique inter proceſſum maxillarem & ſuperiorem maxillam. Veroſimile eſt, eum offendiſſe etiam oeſophagum; cum aegro primis diebus deglutitio deerit. Peracta vero curatione nullam aegrum moleſtiam amplius percepiſſe certum eſt t)

Neque dum globus ſiniſtram partem dorſi perfodit ac dextrae foſſae humeri adhaeſit, ventriculum inſuper, hepar & pulmonem vulneravit, periculum in mora eſſe obſervata docent. u)

Cl. Saviard w) novit virum quendam, qui utroque ventriculo cordis transfoſſo diem quintum ſupervixit.

Et alium, qui transfixo ventriculo cordis dextro ſextum diem vivus tranſigebat, ad omnium admirationem propoſuit *Praeſtantiſſimus*

t) l. c. Rüdiger.

u) Pew in medic. Commentar. Vol. V.

w) Journ. de med.

ſimus Morgagne. x) Annon venaeſectione, & quiete impediri poterit trombi ſeparatio, adeoque vulnera cordis, & maximarum arteriarum ſanari?

Ad baſin usque cranii ad interiorem lobum cerebri per naſum aſcendit globus; & egreſſum ſibi paravit per os frontis, intervallo duorum digitorum transverſorum ab inſertione oſſis hujus cum oſſe bregmatis; ſalva tamen vita. y) Quod globus ex archibuſio dorſo impreſſus, quatuor pollicum ſpatio a ſpina dorſi prope infimum angulum ſcapulae, & loco, quatuor pollicibus a ſterno diſtante, expreſſus vitam aegro non ademerit, credendum Ill. Vogelio z). Quis non attonitus auſcultet Cel. Henkel? Curri onuſti pondus tria oſſa interna metacarpi, & os humeri prope inſertionem deltoidei adeo commoliebat, ut ne oſſa amplius iis in locis ſentirentur. Amputationis loco communis eligitur medicamentorum apparatus, ac oſſa, uti externa quoque integumenta, renaſcuntur. a)

Cultro prope vertebram lumbarem ſiniſtri lateris pertuſo excrementa ex vulnere ſcatent, quod laeſi inteſtini indicium eſt. Absque tamen enteroraphia intra quinque hebdomades reſtituta ſanitas eſt. b)

Vidit Cl. Michaelis ictum globi diametrum militis perfregiſſe ambo oſſa temporum. Qua commotione vehementi magna pars cerebri cum viſu perdita eſt. c) Alterius perforatum os tempo-

x) Journ. de medic.

y) Cel. Chopart & Desault Des malad. Chir.

z) Chir. Beob. 2 Samml.

a) chir. Beobacht.

b) Ronaldson in med. Commentaries 1780.

c) Ill. Richter chir. Bibl. B. 6. p. 729.

ris fuiſſe refert, globo per os occipitis immiſſo tranſeunte. Ambo autem in integrum reſtituti ſunt.

Meminit Cel. GESNERUS d) globum blando tranſitu tetigiſſe ſolum ſymphiſin oſſium pubis, ac intactis ceteris oſſibus, quum ad veſicam urinariam pervenerit, erupiſſe tandem inter os ilei & apophyſin transverſam ultimae vertebrae lumbaris. Per dies viginti & unum continuo ex vulnere urina effluxit; donec tandem clauſo poſt quatuor hebdomades vulnere, ceſſante aliis diebus quatuordecim poſt inflammatione cateter adhiberi potuerit; quo obſtacula reliqua levante amica ſalus rediit.

Anatomica ſectio gladio peremti militis exhibebat laeſum pericardium, venamque cavam, qua regione dividitur in aſcendentem, & deſcendentem; peremtus tamen vita non niſi poſt horas triginta ſex exceſſit. Alius iterum transfixo thorace vixit tres dies ſine magno admodum incommodo. e) Quarto die corripuit eum tandem febris vulneraria, & anheloſa reſpiratio, & cum ad nonum usque diem perduraſſet, mors conſequuta eſt. Ab aliis fertur gladius quoque vulneraſſe ventriculum cordis dextrum, diaphragma, & hepar. Acceptum vulnus in aorta prope ſuum exitum ex corde non impedivit, quin in diem prope ſextum protraheret vitam. f) Per dies illos aeger mediocri fruebatur valetudine; & conquerebatur ſolummodo de pectoris gravedine. Neque pulſus defeciſſe adeo obſervatum eſt. Mors fuit repentina. Quod gravi vulnerationi deliquium ſupervenerit ad trombi geneſin multum conferre contuliſſe non improbabile eſt. Si vero tempus trombo datum fuiſſet ad ſeſe conſolidandum, aeger certe mortem effugiſſet.

His

d) Neue Entdekkung, 527.

e) MORANDS chir. Schrifft.

f) GASSARD Journ. de medic.

His jam enarratis patet, quantum niſus naturae formativus poſſit, quum aut de eliminandis e corpore noxiis, aut de curando vulnere lethali ſermo eſt. Poterit itaque natura pari eodemque niſu partes plane ſeparatas reunire. Magis tendit niſus iſte ad hanc reunionem, quam tendere poſſit ad partis mutilatae redintegrationem, aut ad totius noſtrae ſalutis conſervationem.

§. V.

Argumentum vero meum non hypotheſes ſequi, ſed res ipſas magis etiam docent ſequentia. Si quae partes magis diſſolutae unquam viſae ſunt, eas certe vidit Cl. Schneiderus g) in caſu, quem nobiſcum communicavit. Vulnus ex archibuſio exiſtebat tantum in muſculis; extendebatur autem a regione inguinali prope usque ad ſuperiorem & inferiorem regionem femoris. Multi muſculi dilacerati inventi ſunt, ipſum quoque ſcrotum. Vulnus erat gangraenoſum. A die ſexto ad ſextum usque decimum alternabant convulſiones, deliria, ſtupor. Hebdomade nona vulnus clauſum eſt, & vulnere affectus lectum reliquit. Melancholicus ſui impatiens incidit proprium abdomen; propendent inteſtina jamjam ſphaceloſa. Examinatum vulnus prodit abſciſſam ſimul partem ventriculi, partem de margine hepatis dimidio pollice latam & tribus longam; partem denique inteſtini coli, cujus extremitas longe reliquis partibus diſtabat. Chirurgus de ſalute jam deſperans quaecunque propendebant, reponit, ac reunionis opus fere ſoli naturae committit. En autem & hic pericula vicit, mortem effugit. h)

Vulnera item in lingua ad duas tertias partes extenſa ſanavit Cl. Pibrac.

g) Chirurg. Geſchichte, 9 Th.

h) Thedens Bemerkung.

In capite vero vulnus, a Cel. LESKE deſcriptum, incipiebat a palpebris, & percurrebat totam ſiniſtram faciem. Intruſa in cerebrum plurima oſſium fragmenta, quibus pars orbitae adnumeratur, chirurgus evolvit. Interim aeger animi deliquio corripitur; evomuit bilem & ſanguinem. Os frontis compreſſum, durae meninges non contuſae ſolum, ſed diſcerptae quoque funeſta vaticinantur. Opus itaque naturae relictum eſt, ut, quod ex arte ſperare haud licet, ipſa perficiat. Parum erat, ut quinque menſes decurrerent, reparando tanto damno deſtinati. Iis autem elapſis morbus ſanatus eſt. i) Alterius partem lienis abſciſſam, vulnusque in ventriculo ſutura ſanguinea unit. k) Pueri, cum ex vulnere ſex drachmas cerebri perdidiſſet, vita ſervata eſt. l) Redintegratur Oeſophagus ex graviori laeſione. Pars oſſis verticis abſecta reproducitur, ac hoc non niſi ſolam obligationem requirit. m) *Morandi* non infrequens erat felix vulnerum ventriculi curatio. Optimo quoque cum ſucceſſu dilaceratam duram matrem, contuſum os frontis, ac laeſionem cerebri adeo periculoſam infra duos menſes in aegro reparavit. Omnium primo autem curandum eſt, ut fragmenta oſſium, ſolicite ex vulneribus ejusmodi extrahantur; quod ipſe auctor praeſtitit. n)

Aliud caput, quod cerebrum perdidit, KOELPINUS ſanavit. o)

Denudatum vero cranium coloni ex arbore lapſi integumentis propriis undique dependentibus tegitur, factaque ſtrictiore deligatione

i) Auserl. Abh. chir. Inhalts aus den philoſ. transact. 1719. — 49. II Th.

k) l. c.

l) SCHUETTE in Harlem. Abh.

m) Journal de medic. Tom. 44.

n) Chirurg. Schr.

o) De laeſion. capit.

gatione curatio peracta eſt. p) Symphiſin oſſium pubis a materia cauſtica, in illa regione latitante, ſolutam in puerpera, ope carnis ſanae ſenſim oſſeſcentis reunit natura quinta a partu hebdomade. q) Docet Cel. Steidele contuſa vulnera ſaepe ſanari ſine ſuppuratione praegreſſa.

Atque in inteſtinis vulnus maximum absque ſuturae adminiculo coaleſcit. r)

Certe natura ſemetipſam juvat, modo non impediatur. Sanat puncturam ſive ictum qui ad majorem lobum hepatis pertinebat, ad quod remedia ſufficiunt, quae inflammationem & ſuppurationem alias attinent. s) Vulnus quoque abdominis communi auxilio a natura curatur. Ceterum natura patienter ſe gerit, dum variis modis a quibus adjuvanda eſt, pertractatur. Cl. Homberg t) aſcindebat unius ventriculi duas tertias ($\frac{2}{3}$), ut vulnus abdominis, per quod omentum prominebat, ſanaret.

In aliuscujusdam capite undecim vulneribus affecto manus chirurgica operationem cum trepano inſtituit quinquies. Triſmo ſuperveniente natura per alvi depoſitionem criticum morbum diſſolvit. u)

In oſſe verticis integumentis ſpoliato fractura ciliaris (Sternbruch) obſervata eſt. Aegrum exanimem venae ſectio, Clysmata, Fomen-

p) Alix obſervat. Faſc. III.

q) Acrells chir. Vorfaelle.

r) Philoſop. Transact.

s) Journ. de med. Tom. 48.

t) Wahrnehmungen.

u) Schmukkers chirurg. Schr.

Fomentationes frigidae, ad ſenſum revocant. w) Tertio die ſentiebat dolorem lancinantem ſupra oculos, ipſorum autem oculorum ſpaſticam conſtrictionem; quod ſymptoma fomentationibus frigidis deletum ac ſanitas, terminata oſſis verticis exfoliatione, ſecuta eſt. Sellie x) perhibet vulnera cerebri periculoſa adeo non eſſe Caſu intruſum fuit inſtrumentum trepani longitudine pollicis unius & dimidii in cerebrum; Sentiebat aeger dolorem, qui trepano extracto ſtatim ceſſavit: nec malum inde eveniſſe conſtat; imo mature vulnus capitis ſanatum eſt.

§. VI.

Nemo itaque, niſi veritatis inimicus, hiſce auctoritatibus fidem neget, ſed eos potius imitari ſtudeat, qui doctrinae ſuae praeſtantia quod melius eſt, ſtatuunt. Sed melius eſt partes penitus ſeparatas unire, quam cultro dividere, ſatius eſt deſtructas reparare, quam reparandas magis deſtruere. Vincit haec veritas; ad mitiora ſuadet charitas. Si quis jamjam relatis non perſuaſus eſt, graviora certe ſunt quae ſequentur. Tentabat Cel. Lentin y) ſecuri amputatum antibrachium, quod ex ſolo ramo poſteriori arteriae cubiteae, pendebat, redintegrare. Et tandem effecit, ut ruſticus, laboribus domeſticis, ſaltim facilioribus fungi poſſit. An non id levamen, ac emolumentum affert homini laboribus aſſueto? Etiamſi vero ad nullum plane negotium aptus eſſet, ſervato tamen brachio decus corporis ſervavit; carere enim membro utique deformitas corporis eſt. Caſus non abſimilis ſeſe offert in vulnere capitis, cujus muſculus temporalis diſſectus, pericranium hinc, & illinc avulſum, ipſum vero vulnus ab oſſe bregmatis deorſum ad aurem usque dilatatam erat.

Facta

w) l. c. Ollenrot.

x) l. c.

y) Beobacht. einiger Krankheit.

Facta partium repoſitione, continuato per tres hebdomades blando remediorum uſu curatio abſolvitur, vulnus diſparet. z)

Alteri quum actu morbo venereo laboraret, ictus frameae diviſit olecranon. Nulla tamen ratione habita viri in corpore latitans partes reunitae aleſcunt; vulnus ipſum medelam exiguam poſcit a). Ictus alius os naſi perſcindens, alius iterum manus articulationi vicinus, pari facilitate, ac brevi tempore ſanatur.

Et quis non illico cultrum arripuiſſet ad abſcindendam manum infantis, quae ab alio jam amputata, flexori ſolum indicis adhaerebat? b) Inprimis notandum eſt aegrum variolis obſitum pericula majora incurriſſe; nec tamen morbi in praedam ceſſit. Haud abſimile vulnus in brachio abſecto ſine praegreſſa oſſis exfoliatione curatur ſpatio decem hebdomadum ab Hoffmanno. c) Remanſit ſolum leve veſtigium perpeſſi ab eo mali, cum brachium hominis per vitae tempus introrſum remanſit. Sed haec mali levitas qui poteſt ſub cenſum venire reſpectum, ſi quis habeat jacturae totius brachii?

Etiam tertio jam die dependens ex capite lobus carneus integumentorum reponitur, & vulnus ſanatur. d)

Aliqua ſaltim flexibilitas poſt curationem manſit in digitis manus, rupto ſclopo contuſae, cujus omnia oſſa carpi inventa ſunt diſtenſa, pollex ablatus, ac reliqua ejus pars vehementer conquaſſata. At tantum viro ſuffecit, qui totam manum perdere noluit. e)

Ampu-

z) Verſuche einer chir. Geſellſch. in Kopenhagen.

a) Journ. de med. Tom. XXI.

b) Schmukkers chirurg. Schr. Juny.

c) l. c.

d) Alix obſerv. Faſc. IV.

e) Schneider chir. Geſchichte.

Amputata auris externa adglutinatur facile, ſi eam ſubito admoveris, & lege artis firmaveris. f)

Cl. Bloch ſanavit tres abſectos digitos, qui ex integumento ſolum pendebant. g) Obſervat Cel. Mohrenheim h) ex fortunata curatione manus contuſae colligi poſſe, quod digitus manui vel modice ſaltim adhaerens nunquam abſcindi debeat. Id vero non de digitis ſolum, ſed de aliis quoque corporis partibus intelligi facile poſſe docet caſus ſequens. Tetigit evibratus e ſclopeto ictus pueri annorum undecim brachium, fregitque ſubito, adeoque deſtruxit, ut a reliquo corpore ſeparatum modice carni adhaereret, quae pollicem circiter unum & dimidium longitudine ac pollicem unum latitudine aequabat. Quia vero in ea carne vaſa ſangiufera & nervi continebantur, ſervatum fuit brachii cum reliquo corpore commercium. Ad reunionem itaque accedit chirurgus & tres menſes ſanando conſumſit, ita ut puer liberum brachii ac digitorum uſum recuperaret. i) Uti vero vaſorum per totum corpus communicatio eſt, ita cavendum chirurgo ne partem laeſam qualemcunque, corpori adhuc adpendentem, abſcindat; quippe communicatio humorum, cui maxima vis vitae ineſt, plurimum confert ad curationem. Alteri pars jecinoris abſciſſa, alteri arteria aſpera, oeſophagus alteri diviſus adglutinatione partium redintegratur. Videbat Cl. Harbicht k) phalanges pollicis, oſſa metacarpi in indice & digito medio lacerata jamjam gangraeneſcere; manum militis amputatam, ejusque extenſores tendines digitorum, & flexores, ac reliqua usque ad integumentum volae deficere; & bono animo jubet eſſe ambos, quos feliciter poſt ſex hebdomades ſanat.

Parum

f) Prix Memoir. de l'aced. de Chir.

g) Schmukkers chir. Schr. Bloch.

h) Mohrenheims Beobacht.

i) Schmukkers chir. Schrifft. Seeliger.

k) l. c. Harbicht.

Parum abfuit, ut puer quatuor annorum natus naſum, cujus partem cartilagineam equus calcitrans decuſſit, amitteret. Sanguinea ſutura adhibita eſt; & hoc unico remedio naſus diebus quatuordecim praeterlapſis integer evaſit l). Cel. THEDEN m) medelam fert amputato, ex cute tantum pendenti, digito. Alius partem cranii integumentis ſolum propriis adfixam reponit, reſtaurat, tempore octo dierum. Negare ergo nemo poteſt poſſibilitatem, qua duae partes diviſae, & omnino penitus ſeparatae uniri ſimul poſſint adeo ſtricte, ut appareat, eas nunquam fuiſſe ſeparatas.

§. VII.

Nam ſi quis vel elementa ſolum Chirurgiae condidicit, variae et occurrent operationes, quae chirurgum commonent ſui eſſe utique officii, partes ſeparatas nunc coadunare, nunc coadunatas ſeparare. Huc inprimis ſpectat operatio labii leporini, ſectio oſſium pubis variis temporibus bono cum ſucceſſu inſtituta; amputatio ita a *Lambeau* n), diviſio quoque concretorum digitorum, quae concretio conſequitur, ſi, ambuſtione praegreſſa, quilibet eorum ſeparatim non obligati ſunt. Ut alia taceam.

§. VIII.

Vaſtus adhuc nobis campus obſervationum ſupereſt, quas, cum aequales ceteris ſint, in hoc §. conſiderandas proponam. Nota eſt inoculatio, ſeu inſitio arborum ſaepiſſime tentata, qua frondes alterius arboris cum illa, cui inſeruntur, manifeſte concreſcunt, & unam ſolum arborem conſtituunt. A ſimili arte in Arabia ſerpentes cornuti vocantur & ſunt o).

 Teſti-

l) PFAF in Richters chir. Bibl. B. 6. p. 532.
m) GESNERS Entdekkungen in der Chirurg.
n) Hiſt. de l'acad. de Sciences 1702. p, 23.
o) HASELQUIST in Act. Upſal 1750. p. 27.

Teſticulum galli abſciſſum imponit Gallinae HVNTERVS, qui adglutinatus vaſis ſanguiferis a natura exornatur. Idem auctor experientiſſimus vidit teſticulum galli nunc abſciſſum, nunc ejusdem corpori iterum adpenſum adglutinari, & continuo nutriri. Quod galli calcar abſciſſum, & criſtae prius inciſae immiſſum cum eadem coaleſcat, res dudum nota eſt.

Denti quoque recenter extracto ea vis ineſt, ut rebus multivariis denuo uniri & concreſcere poſſit. Dentem impoſuit Ill. HVNTERVS inciſae criſtae galli, & agebat radicem dentis in vulnere criſtae, quod ſeſe circa dentem clauſit. Poſt aliquot menſes occidit gallum, & facta injectione vidit liquorem vaſa dentis penetraſſe.

Cel. DUHAMEL p) abſcidit ſenſim ſenſimque pullorum gallinaceorum crura integra, quae, facta iterum adglutinatione, ſanavit.

§. IX.

Nimis vero longe repetere videor obſervationes; quippe tantas invenire licet in hominibus. Oſſa fracta per callum conglutinantur; cur non etiam reliquae partes corporis?

Monui jam ex HUNTERO q) dentem poſſe transplantari, ſed curandum ſolummodo eſt, ut radix dentis inſerendi minor ſit alveolo, cui immittitur. Poterit etiam cum eodem ſucceſſu ope limaturae aptari. Effectus autem inſitionis pendet a niſu, quem omnes naturae animantes habent. Ut primum enim corpus corpori admovetur, etiamſi ſtructura utrumque inter ſe differat, unitur, dummodo in alterutro vivus humorum circuitus adhuc perennet. Continuatur hic niſus in parte etiam ſeparata a corpore. Dens nunc extractus iterum adglutinatur alveolo cui inſeritur; & veroſimile eſt, eam partem adeo fieri

p) MERN. de l'acad. de Sciences 1746.

q) Hiſt. of teeth.

fieri illius corporis, cui inſeritur, ut prius pars ejus fuit, unde ſumptus eſt. Omnia haec obſervata manifeſte oſtendunt, exiſtere principium vitale in corporibus, & ita quidem, ut ſua exiſtentia, conſervatio, ac perſeverantia nulla ratione ab influxu cerebri & ſanguinis dependeat. Inde intelligitur, quam ob cauſam homines imperiti ſubſanando negent, quidquid eis de abſciſſis, & iterum adglutinatis partibus narratur. Inſcium enim prae ſe ferunt principii quod a nemine ignorari poteſt, vitalis. Nobis vero, qui ex tam multiplici Doctorum Virorum uſu atque experientia de rei veritate ſumus perſuaſi, perinde eſſe non poteſt, utrum ſeparentur an adunentur partes; poſterius vero priori ſemper praeferendum eſt. Solet autem Ill. Hunterus ſalutarem morem ſequi, quod lauet dentes prius, quam loco deſtinato imponat. Eruto dente alveolus anguſtior fit. Inde ut inſertio locum habeat, non multum temporis inter extractionem unius, & inſertionem alterius intercedat neceſſe eſt. Impletum jamjam alveolum dens qualiſcunque ſupplebit. Etiam ex calvaria dentes aſſumere licet, qui ſaepe multos in annos alveolo firmi adhaerent. Operatio ſi fallit, inprimis ideo fit quod dens inſertus reſiſtentiam anguſti alveoli, aut inſerentis impetum experiatur, unde oritur dolor, inflammatio, & ſuppuratio. Quo citius dens novus alveolo inſeritur, eo ſecurius ſolidatur. Ideo dentes caſu eruti, aut excuſſi, tempeſtive proprio loco ſuo reponendi ſunt. Locum habeat id quoque in molaribus. Si vero haec omnia poſſibilia ſunt, quis non credat ſeparatas corporis partes poſſe concreſcere? Inter dentem ſuumque alveolum vivam verſari unionem obſervamus ex naturali & ſano dentis colore, ex morbis, quibus adficitur, & inde natis doloribus. Sit vero dens ſanus e corpore ſano, ne inſertio plus damni, quam utilitatis afferat.

§. X.

Id vero, quod retuli, non dentium modo proprium eſt. Cel. Duhamel r) labium leporinum ſe impleviſſe carne gallinacea.

 Et

r) Mem. de l'acad. des Scienc. 1746. p. 347.

Et Cel. Bartolin s) monet, vulneribus abdominis aptandam eſſe carnem vervecinam. Huc referenda eſt toties iterata operatio Tagliacozzii, qua naſus aut ex parte aut ex toto abſectos redintegravit. Oſſium forma reproducitur, dum partes ſceleti violento modo ſeparatae arcte reuniuntur, apteque concreſcunt. t)

Perinde vulnera capitis aliarumque corporis partium ſanantur.

§. XI.

Non caret reunio partium ſua utilitate. Inprimis liber uſus recuperatae partis tenendus eſt. Quaeritur: an aeque arteriae & nervi inter ſe conjungantur? Certe metuenda corporis deformatio reunionem vaſorum poſcit, ut, perdita e. g. parte naſi abſciſſa iterum concreſcat. Multum porro utilitatis capit inde totum corpus, quod vehementiore ſuppuratione, quam adglutitio partis impedit, vires ſuas non conſumat. Muſculos, & oſſa concreſcere omnibus notum eſt. Oſſa vero ſemper per callum uniri obſervata negant; ſolum, quum extremitates ſeſe punctatim contingunt, callus non tranſſudat. Vidit Cel. Wilmers u) vena crurali dilacerata maximam copiam ſanguinis telam celluloſam intraſſe; qua per aliam viam educta haemorrhagia interna ceſſavit. Cel. Steidele jubet reſiduum dimidiae in partem arteriae abſcindi, cum ſperat eam certo reuniri poſſe. Secto cadavere obſervavit Cl. Stark x) perſciſſas in vita venas jugulares externas epiglottidem, ac partem oeſophagi ſuperiorem adeo concreviſſe, ut excepta cicatrice ſolita veſtigium aliud laeſionis non adpareret. Alium accepto ictu in articulationem brachii anterioris, quo ulna, arteria, & ligamentum interoſſeum vulnerabatur Cl. Bailey compreſſione, venaeſectione, ac uſu opii ſanavit. Perſcidit Cel. Duhamel

s) Hiſt anat. Cent. VI. Nro. 59.
t) Blumenbach Oſteolog.
u) Caſes and Remarks.
x) Medical Comm. Vol. IV.

HAMEL gallinae crus dimidium; eo ſanato perſcidit quoque alterum dimidium, ſanato & altero occidit gallinam, ac facta injectione vidit vaſa cruris liquore inpleta eſſe. Ill. BILGUER y) diviſos nervos reuniri, & laeſas perinde functiones reſtitui ſaepe obſervavit. Cl. MICHAELIS. ait z) quod natura inſignem ſaepe oſſium jacturam reparet, omnibus ad nauſeam usque notum eſt; diviſos autem nervos ſimili modo regenerari pauci percipiunt. Cl. KRUIKSHANK excidit cani partem ex pari vago nervi intercoſtalis, & vidit illatum damnum reparari a natura. Obſervationis hujus veritatem plures alii confirmant. Itaque & nervi, & vaſa ſanguifera diviſa reuniuntur.

§. XII.

En igitur, obſervationes Ill. VIRORUM quas hoc §. collegi quoad curationem partium diviſarum ſpectant. Narrat Cel. TODE a) digiti partem adglutinatam. BOSSU curationem naſi abſciſſi a Cl. GARENGEOT defendit. b) Refertque aliam hiſtoriam de abſciſſa ſuperiore pollicis articulatione, quam vino calido prius ablutam loco adaptavit; & cum ſeptimo die deligationem deponeret, vidit incepiſſe reuniri. In decurſu pars laeſa priſtinam flexibilitatem reſumſit.

Notat Cel. BILGUER carnem contuſam, quae aliquando ex vulneribus pendet, loco apponendam eſſe, ac ne ibi pus colligatur adprimendam c). Obſervata ſua perſuadent Cl. POUTEAU, ut credat, in partibus abſciſſis vitam adhuc exiſtere d).

Cel. HEISTER & FLEURANT digitos plane obſciſſos ſaepe redintegrarunt. Perſcinditur Symphiſis oſſium pubis, & partes iterum

y) Anweiſung. für Wundärzte.

z) RICHTERS chir. Bibl. 5 B. p. 120.

a) Medic. chir. Bibl.

b) Journ. de med. Tom. 33.

c) Anweiſ. für Wundaerzte.

d) In ſeinen oevres Tom. II.

rum concreſcunt. Conſtat vulneribus colli, abſciſſa aſpera arteria, non defuiſſe medelam. Vulnus item capitis, dependentibus jamjam in diem tertium integumentis ſanat Cl. ALIX e).

CHOPART & DESAULT praeſcribunt modum lobos a cranio avulſos reponendi & conſolidandi f) GARENGEOT plura hujus generis exempla collegit g). Tentamina memoratu digna TAGLIACOZZII, quibus per artificioſam inſitionem cutis, ex humero aſſumtae, defectum narium, aurium, labiorumque compenſavit, ad unum omnes admirati ſunt. Nobis vero commodum videtur ut eadem potius pars avulſa loco ſuo adfigatur, quam alieno. Atque in hoc ab eo unice diſſentimus. Legi eandem amputatam manum bis ſanatam a Chirurgo, qui mora impatiens primam ſanationem deſtruxit. Itaque non deſunt exempla adglutinationis partium ſeparatarum, verba ſunt Cel. SCHMUKER h). Quod vero ante omnia aſſertis meis pondus addit, eſt, quod Ill. RICHTER *Princeps in arte Chirurgica* iisdem ſuffragari, & tam in libro de elementis chirurgiae nuper edito i), quam in Praelectionibus ſuis a meis partibus ſtare ſcio. Nunc ad ſpecialiora, quae curationem attinent, progredior.

§. XIII.

In ſexu ſequiore, ob teneriorem corporis fabricam, ſenſibilitatem, & metum, exitum curationis minus favorabilem eſſe obſervarunt. Minus ſperari poteſt, ſi corpus alio morbo affectum eſt; & tamen illo caſu, cognita tempeſtive ac levata morbi complicatione, multis etiam medela non prorſus defuit. Saepe autem diagnoſis complicationis inprimis venereae difficilis eſt; perinde impeditur curatio.

Univer-

e) Obſerv. Faſc. IV.

f) Des malad. chirurg.

g) Traites des operat. de chir. Tom. 3.

h) vermiſchte Schr.

i) Anfangs Gründe der Wundartzn. p. 148.

Univerſe mos eſt hac aetate non omnibus acceptus, operationes chirurgicas quacunque occaſione exercitandi neglecta chirurgia medica. Sed ſi utilitate caret, dextere peracta operatio, impedire operationes magis laudabile eſt. Sanatio vulnerum absque operatione judicium poſcit; altera exercitatam tantummodo manum. Illa hyſtriorum ſaepe communis eſt, haec ſolum artis peritorum.

Porro non ſit arthriticus, podagricus, aut habitus corporis ad quaslibet cachexias diſpoſitus; Triſtitia & metus, venere exſuccum corpus, primarum viarum ſordes, abſtinentia a conſuetis, maxima obſtacula ponunt. Scribit Widenfeldus: vulnerum ſanationem ancipitem eſſe in ſubjectis cute leviente inſtructis ſive atrabilariis, & iis, quibus quaelibet vulnuſcula ſuppurant. Fibra non adeo rigida ſit ut in ſenibus. Interim emundari a ſordibus debet pars ſeparata, & ſutura aut ſicca aut ſanguinea conſolidari, ut per reunionem adglutinetur. Optimum eſt exhibere ſtatim ab initio emeticum, & purgans; purgans vero refrigerans ſit. Viribus exhauſtis roborantia in conveniunt in connubio cum purgantibus; cauſa enim praecipuorum ſymptomatum in primis viis latitat, ibi acrimonia gaſtrica a variis cauſis proficiſcitur, ſola indigeſtio ciere mortem poteſt; eo magis in vulnerato. Exaeſtuatio, calor, febris & varia orta ſymptomata mentiuntur cauſſam latere in vulnere, cum tamen effectus acrimoniae gaſtricae ſint. Inde venaeſectio non prodeſt, ſed nocet. Idem de ſpasmis valet adeo, ut certum ſit tetanum curari melius vomitoriis, quam opio. Experientia docet, venaeſectionem ſaepe poſt adhibitum medicamen purgans neceſſariam amplius non eſſe, cum antea crederetur indicata. In Gallia inprimis hic error frequens eſt, ut venaeſectionem aliis remediis praeferant. Hiſtoria *Lombardi* de nobili quaedam Matrona exhibet, quantum noceat venaeſectio, niſi prudenter eam inſtituas. Terror & metus perhibent omnino venaeſectionem. Plurimas autem vulnerationes inter graviſſima animi pathemata contingere certum eſt. Ita ut contentio ſaepiſſime occaſionem praebent rixis & vulnerationi. Miles ad conflictum properans non

ſine terrore & metu eſt. Etiam qui animoſus operationi chirurgicae ſe ſubmittit. Dum imminet hora jam tremit. Terror quoque & timor invadit omnes, qui vulnerantur. Res vero nimis cognita eſt, animi pathemata augere ſecretionem bilis, eamque ſaepius mutare in acrimoniam cauſticam. Quam multis vulnera inſliguntur impleto ſtomacho? inter pocula plerumque fiunt contentiones & pugnae; ipſe milis edit & bibit ſtrenue, antequam ad pugnam accedat. Ordinarie vulneratio digeſtionem impedit, & corrumpit id, quod jam in ventriculo eſt.

Praeterea aer vulneratum circumdans purus ſit, ac mens tranquilla. Coitus vitandus; Aeger aeri libero exponi adeo non debet; atque ne vulnus aeri nocivo exponatur, cum deligatione properandum eſt. Remedia conſueta ad conſolidandum vulnus ſufficiunt. Quies inprimis aegrum juvat. Nunquam vulnus ſolum reſpiciendum eſt. Quaeritur ſaepe cauſa debilitatis in humorum penuria a vulnere cauſata; at exhibitis in caſu ſimili roborantibus, & nutrientibus remediis, impuritates eo magis augentur.

Vulneris inflammatio diu ſaepe durat, ejus vero cauſa a primis viis tantum repetenda eſt, ſi cauſa haec non ſtatim per evacuantia tollatur, febre ſuperveniente malum augetur.

Saepe cicatrix in vulnere non apparet; & impuritates quoque primarum viarum hunc effectum impediunt.

Anni quoque tempus reſpiciendum, excretio alvina ope clysmatum ſervanda; diaeta pro ratione virium inſtituenda eſt; qui viribus exhauſti ſunt, iis nutrientia, qui inflammatorii inveniuntur, antiphlogiſtica adhibenda ſunt &c. &c.

Haec

Haec ſunt praecipua, quae ad curationem ſpectant. Ceterum ſecundum indicationes procedendum eſt. Nec habet curatio partium ſeparatarum, quod a curatione cujuscunque vulneris ſimplicis differat.

Quod ſi igitur his meis pagellis tantum effeciſſem, ut graviter vulneratis optatu medela in poſterum impendatur; non poeniteret unquam, eas ſincero quo potui animo ſub incudem vocaſſe.

Certe chirurgus, poſt habitis vanis timoribus, plus proficit partes ſeparatas ſervando, quam amputando. Commercium autem vitale adeo celebre eſt, ut in curatione quorumcunque vulnerum nos benè ſemper ſperare faciat.

T A N T V M.

THESES.

I.

Arthritis non ex materie ſui generis oritur.

II.

Opium in Tetano non ſemper adhibendum.

III.

Iudicium ex pulſu ſaepe falſum.

IV.

In inſitione variolarum probe caveas, ne eodem momento, quo virus vulnus intrat, ſimul per inſpirationis vias in corpus transmittatur.

V.

Cortex peruvianus exhiberi etiam in febribus inflammatoriis poteſt.

VI.

Norma repetendi corticem peruvianum in febribus intermittentibus, poſt unius vel duarum hebdomadum intercapedinem, non vana empyria, ſed penitiori febris ipſius cognitione, nititur.

VII.

Temperamentum ſaepe morborum fundamentum.

VIII.

In capitis vulneribus evacuantia exhibenda ſunt.

IX.

Roborantia debilibus interdum noxia.

X.

Vulnera cerebri non abſolute lethalia ſunt.

XI.

Vomitoria in febribus bilioſis non ſemper purgantibus praeferenda ſunt.